

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2016. év március hó 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

V É G Z É S T:

A segítségnyújtás elmulasztásának büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 26.Bf.XXI.13.556/2014/5. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2014. szeptember 23. napján kelt 1.B.XXI.317/2014/13. számú ítéletével a vádlott bűnösségét 1 rendbeli maradandó fogyatékoságot okozó közúti baleset gondatlan okozásának vétségében (Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) állapította meg. Ezért öt 120 napi tétel, napi tételenként 2000 forint összegű, összesen 240.000 forint pénzbüntetésre, és 2 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházbüntetésre történő átváltoztatásáról is.

Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Ugyanakkor a bíróság a vádlottat a terhére rótt további 1 rendbeli segítségnyújtás elmulasztásának büntette (Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat) miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság a vádirattól eltérően, az 1/1975. (II. 5.) KpM-BM együttes rendelet (továbbiakban KRESZ) 3. § (1) bekezdés c) pontjában írt szabály megszegését róta a vádlott terhére, megállapítva, hogy a baleset e szabály megszegésével hozható közvetlen okozati összefüggésbe, így a bűnössége ennek alapján állapítható meg.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak a vádlott büntetőjogi felelősségét a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés I. fordulata szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztásának büntetében.

Az elsőfokú ítéletben kifejtettek szerint a segítségnyújtás elmulasztása vétsége megvalósulásának feltétele, hogy a vádlottat a megállási, a meggyőződési és segítség-felajánlási kötelezettség, továbbá a tőle elvárható tényleges segítségnyújtás közül legalább egy kötelezettség elmulasztása vonatkozásában szándékos mulasztás terhelje. Álláspontja szerint a vádlott terhére egyik kötelezettség szándékos elmulasztása sem róható. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a vádlott megállási kötelezettségének eleget tett, ezen túlmenően a járókelőkkel együtt felsegítette az útestről a sértettet, majd annak tudatában távozott a helyszínről, hogy a sértett biztonságban van, és hogy a mentők értesítése is megtörtént. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott minden tőle elvárható kötelezettségének eleget tett, további tényleges segítséget szakképzettség hiányában a sértett részére nem tudott volna adni, így tényállási elem megvalósulásának hiányában a vádlottat e bűncselekmény vádjá alól felmentette.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a segítségnyújtás elmulasztása büntette tekintetében a bűnösség megállapítása, továbbá a kiszabott büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Főügyészség Büntetőbíróági Ügyek Osztálya a Bfel.14.373/2014/2. számú átiratában a bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint a tényállásból mellőzni kell azt a téves következtetést, mely szerint a vádlott meggyőződött arról, hogy a sértett nincs közvetlen veszélyben. Ezen túlmenően azonban álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, hibamentes, így irányadónak kell tekinteni a másodfokú eljárásban is.

Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a közúti baleset gondatlan okozásának vétsége tekintetében a megalapozott tényállásból helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmény minősítése is törvényes.

Ugyanakkor téves jogkövetkeztetés eredményeként mentette fel a vádlottat a segítségnyújtás elmulasztásának büntette miatt emelt vád alól. Az ügyészi érvelés szerint a vádlott azzal a magatartásával, hogy a sértettet segített felemelni az úttestről, nem tett eleget a segítségnyújtási kötelezettségének, hiszen még azt megelőzően távozott a helyszínről, hogy a mentők értesítése megtörtént volna. Az ügyészi álláspont szerint a vádlottól elvárható lett volna, hogy meggyőződjön a sérülés mibenlétéről, hogy a segítségét felajánlja és az is, hogy meggyőződjön arról, hogy a mentők helyszínre hívása ténylegesen megtörtént-e vagy nem. A vádlott ezen kötelezettségeinek nem tett eleget, ezért megvalósította a segítségnyújtás elmulasztása büntetének megállapításához szükséges törvényi tényállási elemeket, így a bűnösségét e bűncselekményben is meg kell állapítani. Az ügyészség álláspontja szerint a kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, nem igazodik a cselekmény tárgyi súlyához, a bűnösségi körülményekhez, és nem felel meg a büntetéskiszabási elveknek sem. E körben nyomatékosan utalt arra, hogy a vádlott terhére nagyobb súllyal kell értékelni, hogy úgy vett részt a közúti forgalomban, hogy soha nem rendelkezett vezetői engedéllyel.

Összességében halmazati büntetésként a vádlott cselekményeihez próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés igazodik, így ennek kiszabására tett indítványt azzal, hogy a közúti járművezetéstől eltiltás tartamának súlyosítása is indokolt.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. április 13. napján kihirdetett 26.Bf.XXI.13.556/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Pontosította a vádlott közlekedési cselekményének megnevezését, továbbá bűnösnek mondta ki a vádlottat a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés I. fordulata szerint minősülő és büntetendő segítségnyújtás elmulasztásának büntetében.

Ezért a vádlottat halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtönbüntetésre ítélte, azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás időpontjáról, egyben a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére vonatkozó átváltoztató rendelkezést mellőzte.

A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás megalapozott, a bizonyítékok gondos mérlegelésén alapul, így irányadónak tartotta a másodfokú eljárás során. Észrevételezte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a vádirati tényállás feltüntetését a határozatában, így nem lehetett az elsőfokú ítéletből pontosan megállapítani, hogy az ügyészség milyen magatartást rótt a vádlott terhére a segítségnyújtás elmulasztásának büntette kapcsán. Kiemelte a Fővárosi Törvényszék, hogy a segítségnyújtás elmulasztásának büntetével

kapcsolatban megállapított elsőfokú ítéleti tényállás hiánytalan, annak kiegészítése nem indokolt, a vádlott elsőfokú bíróság általi felmentése ugyanis téves jogi következtetés eredménye volt.

A másodfokú bíróság részletesen indokolva és több eseti döntésre is hivatkozva rögzítette, hogy a segítségnyújtás elmulasztásának a veszélyhelyzetet előidéző általi elkövetése megvalósul, ha a közúti balesetet okozó terhelt a baleset helyszínén megáll ugyan, a gépkocsiból kiszáll, de a súlyos sérülés láttán mielőbbi orvosi ellátása, illetve a baleset körülményeinek tisztázása érdekében semmit nem tesz, sem a mentőt, sem a rendőrséget nem értesíti, azok helyszínre érkezését nem várja meg, hanem a helyszínről a lakására eltávozik. Jelen esetben is ez történt, hiszen a vádlott a mentők kiérkezését megelőzően lényegében a segítségnyújtás konkrét felajánlása nélkül hagyta el a helyszínt. Rögzítette a másodfokú határozat azt is, hogy önmagában a pusztán helyszínén maradás és a fejlemények szemlélése sem lett volna elegendő a segítségnyújtás teljesítéséhez, miként arra a Kúria több határozatában is rámutatott. Kiemelte a másodfokú bíróság, hogy a vádlott esetében a tőle elvárható segítségnyújtás akkor merült volna ki, ha a vádlott meggyőződik arról, hogy valóban érkezik a sértetthez a szakszerű ellátás nyújtására képes mentő és az ellátás ténylegesen kezdetét is veszi.

A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a vádlott a KRESZ 58. § (1) és (2) bekezdését megszegve távozott el a helyszínről azt megelőzően mielőtt segítségnyújtási kötelezettségét teljes egészében teljesítette volna, így megvalósította a segítségnyújtás elmulasztásának büntetettét.

A másodfokú határozat ellen a vádlott védője jelentett be indokolás nélküli fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.601/2015/1. számú átiratában a másodfokú határozat helybenhagyását indítványozta.

Az ügyész a harmadfokú nyilvános ülésen azt hangsúlyozta, hogy a vádlottnak kötelessége lett volna az általa okozott baleset bekövetkezése után megvárnia a mentők helyszínre érkezését, ehelyett azonban gyakorlatilag ellenőrizetlenül magára hagyta a sértettet. Álláspontja szerint ezt a magatartást úgy kell értékelni, hogy közömbösen viselkedett a sértett iránt, lényegében megszökött a helyszínről, ahova úgy kellett őt visszavinni.

Ezzel a magatartással pedig kimerítette a vád tárgyát képező törvényi tényállásban írtakat.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság helyesen mondta ki őt bűnösnek segítségnyújtás elmulasztásának büntetésében. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság által kiszabott büntetés megfelelő és szükséges is a büntetési célok eléréséhez, így a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A védő a harmadfokú nyilvános ülésen tartott perbeszédében hangsúlyozta, hogy ezt a bűncselekményt a vádlott nem követte el, ezért indítványozta, hogy e bűncselekmény vádja alól az ítélet tábla a vádlottat mentse fel.

A perbeszédében a megállapított tényállást nem támadta. Nem vitatta, hogy a vádlott gondatlanul közúti balesetet okozott, amelyből sérülés keletkezett. Hangsúlyozta azonban, hogy a balesetet követően a vádlott meggyőződött arról, hogy a sértettnek nincs komolyabb sérülése, és ezt a sértett is megerősítette, hiszen ő maga jelentette ki, hogy semmiféle segítségre nincs szüksége. Ennek a sértetti kijelentésnek a következtében alakult ki a vádlottban az a téves feltevés, hogy a sértettnek nincs sérülése, és kizárólag ezért hagyta el a helyszínt.

A vádlott lényegében tévedésben volt, ezt a tévedést a sértett nyilatkozata okozta, ezért álláspontja szerint a vádlottat fel kell menteni a terhére rótt bűncselekmény vádja alól.

Másodlagosan a jelentős időmúlásra és a vádlott javára szóló további enyhítő körülményekre tekintettel a kiszabott büntetés jelentős enyhítését és pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

A védői fellebbezéssel megtámadott másodfokú határozatot a harmadfokú bíróság az azt megelőző első- és másodfokú eljárással együtt a Be. 387. § (1) bekezdése alapján bírálta felül abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az első- és a másodfokú bírósági eljárásban betartották-e, illetve, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e vagy sem.

Ennek során megállapította, hogy az első- és a másodfokú bíróság maradéktalanul betartotta a vonatkozó perrendi szabályokat.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmény értékelése szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta és részletesen, a logika szabályainak megfelelően értékelte, mérlegelte.

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését nem tartotta szükségesnek.

A harmadfokú bíróság álláspontja szerint azonban azokat a KRESZ szabályokat, melyeket a vádlott a magatartásával megsértett, a tényállásba fel kell tüntetni.

Ezért a harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletének 6. oldal 6. bekezdésének utolsó mondatát, továbbá a másodfokú határozat 6. oldal 4. bekezdésének első mondatát az irányadó tényállás végére, az elsőfokú ítélet 3. oldal első bekezdése után illeszti be.

Az így kiegészített tényállás már a harmadfokú bíróság álláspontja szerint is mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hibáktól és hiányosságoktól, így a Be. 388. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

A bizonyítékok értékelésével kapcsolatosan megállapítható, hogy a némiképp ellentmondásos tanúvallomásokból az elsőfokú bíróság helyes érveléssel alapította a tényállását azokra a vallomásokra, amelyek egymást erősítették a tartalmukat tekintve.

Így helytállóan emelte ki a 3. számú tanú és tanú1 nyomozati vallomását, melyből megállapítható, hogy a vádlott a balesetet követően azonnal megállt, kiszállt a gépkocsiból, odament a földön fekvő sértetthez a tanúkkal együtt és segédkezett abban is, hogy a sértettet az útestről az úttest szélére kísérik.

A 3. számú tanú és tanú1 vallomása alapján helyesen rögzítette mind az első-, mind pedig a másodfokú bíróság azt is, hogy a vádlott jelen volt akkor, amikor a mentők értesítésére sor került.

A baleset körülményeit a helyszínrajz, a helyszínen készült fényképfelvételek, továbbá a vádlott, a sértett, valamint az 1., 2. és a 3. számú tanú vallomása alapján megnyugtatóan lehetett megállapítani.

Helytállóan emelte ki a másodfokú bíróság ezzel kapcsolatban, hogy a baleset oka kizárólag a vádlott figyelmetlensége volt, hiszen tanú1 nyomozati vallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a sértett feltűnően lassan haladt a kijelölt gyalogos átkelőhelyen és ugyancsak igen lassú tempóban történt a vádlott által vezetett személygépkocsi kanyarodása is.

Ebből következően tényként lehet megállapítani, hogy a sértett észlelését a vádlott számára semmi nem akadályozta, arra minden lehetősége megvolt, így a sértett észlelésének elmaradása kizárólag a vádlott figyelmetlenségére vezethető vissza, annál is inkább, mert a sértetten kívül más gyalogos ekkor a gyalogos átkelőhelyen nem volt, így a sértett észlelését ez sem zavarhatta.

A mentők értesítését illetően helyesen tulajdonított jelentőséget a másodfokú bíróság a 3. számú tanú vallomásának.

E tanú a nyomozati eljárás során határozottan állította, hogy a mentőket ő maga hívta fel, miközben a sértettet a járdához kísérték, és a vádlott helyszínről történő eltávozására csak ezt követően kerül sor.

Erre tekintettel teljességgel megalapozatlan volt a Fővárosi Főügyészség fellebbezésében írt azon megállapítás, mely szerint a vádlott távozására még a mentők értesítését megelőzően került sor.

Az valamennyi meghallgatott tanú, a vádlott és a sértett azonos tartalmú vallomása alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a balesetet követően a vádlott megállt, a személygépkocsiból kiszállt és a sértetthez ment.

Az is helytállóan került rögzítésre a tényállásban, hogy a vádlott a sértett földről történő felsegítésében és az úttest szélére kísérésében is közreműködött.

A korábban kifejtettek szerint ez alatt megtörtént a mentők értesítése is, amelyről a vádlottnak ugyancsak tudomása volt.

Ezeknek a tényeknek a birtokában kellett állást foglalni az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben, hogy a vádlott teljesítette-e a segítségnyújtásra irányuló kötelezettségét, avagy sem.

A Fővárosi Törvényszék helyesen mutatott rá a határozatában arra, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi következtetés eredményeként jutott arra az álláspontra, hogy a vádlott a segítségnyújtási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

A másodfokú határozat 4. oldal közepétől a 6. oldal 2. bekezdés végéig kifejtettekkel a harmadfokú bíróság maradéktalanul egyetértett.

Hangsúlyozni kell, hogy a balesettel érintett jármű vezetőjének kötelességeit a KRESZ 58. § bekezdései tartalmazzák.

E szerint a balesettel érintett jármű vezetője többek között köteles a járművel azonnal megállni, a baleset folytán megsérült vagy veszélybe került személy részére segítséget nyújtani, és az esetleges további balesetek elkerülése érdekében minden tőle telhetőt megtenni.

A KRESZ 58. §-ában felsorolt kötelezettségek egy része csak a balesettel érintett jármű vezetőjét terheli.

Így a helyszínen történő megállási kötelezettség előírásával lényegében a KRESZ 58.§-ban felsorolt további kötelezettségek teljesítésének előfeltételét teremti meg a törvényalkotó az érintett járművezetője részére.

Éppen ezért a formális, rövid időre történő megállás semmiképpen nem is tekinthető a fentiek szerint előírt kötelezettség teljesítésének, ezért az ilyen magatartást úgy kell tekinteni, mintha a jármű vezetője a helyszínen meg sem állt volna.

Szükséges hangsúlyozni azt is, hogy a segítségnyújtás teljesítésének körébe sérülés bekövetkezése esetén a szükséges egészségügyi ellátás biztosítása, valamint a sérülés esetleges veszélyének az elhárítása tartozik.

Ilyen esetben azt a személyt kell veszélybe kerültként tekinteni, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vagyis ha olyan helyzet alakult ki, amely az élet vagy a testi épség szempontjából hátrányos következmények létrejöttének nagy valószínűségét rejti magában.

További feltétel, hogy a segítségnyújtásnak az arra kötelezett személytől elvárható mértékűnek kell lennie.

Nyilvánvaló, hogy a gépjárművezetők a sérült ellátásához szükséges szaktudással nem rendelkeznek, ezért a sérülés tényleges ellátása tőlük nem elvárható.

Az azonban mindenképpen elvárható, hogy értesítsék a szakszerű ellátást biztosító szervet, illetve, hogy meggyőződjenek a szakszerű ellátást biztosító szervezet értesítésének megtörténtéről és a tényleges segítségnyújtásra alkalmas személyek megérkezéséig a helyszínen maradjanak.

Hangsúlyozandó, hogy a balesetet okozó járművezetőtől a segítségnyújtás abban az esetben is elvárható, ha a helyszínen maradásával megkönnyíti, hogy ellene utóbb akár büntetőeljárás induljon meg. (BH 2001.8.).

Számtalan eseti döntésben fejtette ki a Legfelsőbb Bíróság és a Kúria is, hogy mindaddig, amíg a sérült személy szakszerű orvosi ellátására nem kerül sor, az elkövető helyszínről történő távozása a segítségnyújtási kötelezettség elmulasztását jelenti.

Helyesen állapította meg mindezek alapján a másodfokú bíróság, hogy a vádlott a segítségnyújtási kötelezettségek közül a helyszínen való megállásnak eleget tett, ugyanakkor a segítségét nem ajánlotta fel a sérültnek, nem győződött meg a sértett sérülésének tényéről, és a helyszínt anélkül hagyta el, hogy oda az általa tudottan már értesített mentők megérkeztek volna.

Ez pedig egyértelműen azt jelenti, hogy a vádlott elkövette a segítségnyújtás elmulasztásának büntetettét, melyet a másodfokú bíróság helytállón a terhére meg is állapított.

Ugyancsak helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra is, hogy a vádlott által okozott közúti balesettel kapcsolatba hozható KRESZ szabályszegést tévesen hívta fel az elsőfokú bíróság.

A baleset ugyanis kijelölt gyalogos átkelőhelyen következett be, ahol a gyalogos átkelőhelyen haladó sértettnek feltétlen elsőbbsége volt a vádlotti járművel szemben, ezért helytállón utalt a Fővárosi Törvényszék a KRESZ 43. § (1) bekezdésének megsértésére.

Helyesen hívta fel továbbmenően a Fővárosi Törvényszék a KRESZ 4. § (1) bekezdés a) pontját is, hiszen az irányadó tényállásból megállapítható, hogy a vádlott gépjárművezetői engedéllyel soha nem rendelkezett, vagyis ezt a KRESZ előírást is megszegte a vádlott a cselekmény elkövetése során.

A harmadfokú bíróság helyesnek tartotta a másodfokú bíróság részéről az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések alkalmazását, hiszen ez a törvény a feltételes szabadságra vonatkozó kedvezőbb rendelkezések miatt enyhébb elbírálást tesz lehetővé a vádlott számára.

Megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a cselekményeket helyesen minősítette és helytállón hívta fel a halmazati büntetés szabályait is.

A büntetés kiszabása körében értékelhető körülményeket a másodfokú bíróság hiánytalanul vette számba és súlyuknak megfelelően értékelte és a cselekményekkel arányban álló mértékű büntetést szabott ki.

A harmadfokú bíróság álláspontja szerint a jogosítvánnyal soha nem rendelkező vádlott a KRESZ legalapvetőbb szabályainak megsértésével összefüggésben követte el a cselekményeit, így azok tárgyi súlya mindenképpen szabadságvesztés büntetés kiszabását teszi indokoltá.

Ugyanakkor nem kifogásolható a Fővárosi Törvényszék döntése, amely szerint lehetőséget látott a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére. Az ezzel kapcsolatos érveket a harmadfokú bíróság is osztotta és a felfüggesztés próbaidejének tartamával is egyetértett.

Összességében a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete helyes, annak megváltoztatása nem indokolt, ezért a Fővárosi Törvényszék határozatát a Be. 397. §-a alapján - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Budapest, 2016. év március hó 25. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.

a tanács elnöke

. Halász Irén sk.
előadó bíró

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 26.Bf.XXI.13.556/2014/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéletábra mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.174/2015/6. számú végzése folytán 2016. év március hó 25. napján jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2016. év március hó 25. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő